

Сьогодні

Урок
№2

Урок розвитку мовлення. Мовні обов'язки

Мета: ознайомити учнів із поняттям мовленнєвого етикету; поглибити знання про правила мовленнєвого етикету в різних комунікативних ситуаціях; дослідити значення мовленнєвого етикету у повсякденному житті та спілкуванні; розвивати навички правильного і культурного спілкування; формувати вміння адаптувати мовленнєву поведінку до конкретної ситуації спілкування; виховувати повагу до співрозмовників та їхніх поглядів; сприяти формуванню культури мовлення та взаємної ввічливості; підтримувати прагнення використовувати елементи мовленнєвого етикету в повсякденному житті.

**Добрий день!
Сіли рівно, озирнулись,
Один одному всміхнулись.
Якщо добре працювати –
Вийдуть гарні результати.
Тож не гаємо ми час,
Бо знання чекають нас!**

Запишіть слова у дві колонки: 1) загальнонародні; 2) діалектні. З перших букв виписаних слів складіть чоловічі імена. З'ясуйте значення діалектних слів (усно)

Барліг, урльоп, озима, глід, дебелий, легінь, архів, надворі, андрути, сарака.

Загальнонародні

Барліг
Озима
Глід
Дебелий
Архів
Надворі
Богдан

Діалектні

Урльоп (відпустка)
Легінь (парубок)
Андрути (вафлі)
Сарака (бідолаха)

Улас

❖ Сьогодні на уроці
говоритимемо про етикетні
формули та колоритні
вислови. Розіграємо
діалоги.

— Жінко в червоній сукні, ви виходите на наступній зупинці?

— Ні, проходьте, будь ласка.

Хто з пасажирів порушив етикет?

Чи потрібно наголошувати на статі, віці й одязі незнайомої людини?

Вітання	Прощання	Вибачення
<p>Доброго ранку!</p> <p>Добрий день!</p> <p>Добридень!</p> <p>Добрий вечір!</p> <p>Добри вечір!</p> <p>Привіт! Салют!</p> <p>Вітаю!</p> <p>Моє вам шанування!</p> <p>Скільки літ!</p>	<p>До побачення!</p> <p>Прощайте!</p> <p>На все добре! До нових зустрічей! До зустрічі!</p> <p>Усього найкращого!</p> <p>До завтра! Бувайте здорові! Добраніч!</p> <p>Прощай! Бувай!</p> <p>Дозвольте відкланятися!</p>	<p>Просимо/прошу вибачити!</p> <p>Просимо/прошу вибачення!</p> <p>Вибачте! Пробачте!</p> <p>Даруйте!</p> <p>Перепрошую!</p>

Вдячність	Прохання	Співчуття
<p>Висловлюємо вдячність!</p> <p>Ми дуже вдячні!</p> <p>Глибоко вдячні! Вельми вдячні!</p> <p>Спасибі! Дякую!</p> <p>Щиро дякую! Велика подяка!</p> <p>Красно дякую!</p>	<p>Просимо...</p> <p>Дозвольте...</p> <p>Будь ласка! Будьте ласкаві!</p> <p>Якщо вам не важко...</p> <p>Будь ласкава /ласкавий!</p> <p>Прошу уклінно! Дуже прошу!</p> <p>Якщо твоя ласка!</p>	<p>Прийміть мої співчуття!</p> <p>Співчуваю! Шкода!</p> <p>Мені дуже шкода!</p> <p>Чим я можу вам допомогти?</p>

ДОБРИЙ ДЕНЬ ЧИ ДОБРОГО ДНЯ?

Форми вітання та прощання належать до фразеологічних одиниць. Вони давно усталилися в українській мові, і їх не треба модернізувати без потреби. Досить часто чуємо неправильні з погляду української граматики форми вітання і прощання в розмовному мовленні та засобах масової інформації: «Добрий ранок!»; «Доброго дня, шановна редакціє!»; «Доброго вечора, шановні телеглядачі»; «Доброї (спокійної, навіть гарної) ночі, дорогі діти!» В українській літературній мові усталилися такі форми: «Доброго ранку!»; «Добрий день! (Добридень!)»; «Добрий вечір! (Добридень!)»; «На добраніч! Добраніч!» (За О. Пономаревим).

ЩОДЕННІ 5

(Daily 5)

Читання для себе	
Читання для когось	
Слухання	
Робота зі словами	
Письмо для себе	

ВИХОДИТЬ, ЩО ВИБАЧАТИСЯ НЕ МОЖНА?
 Вибачаюся — це дослівний переклад російського *извиняюсь*. Слово вибачаюся «має у своєму складі колишній займенник *ся*, що походить від себе»: умивати + себе (ся) = умиватися, одягати + себе (ся) = одягатися. Отже, людина, кажучи вибачаюся, ніби вибачає саму себе. Треба казати: **вибачте мені** (За І. Огісиком).

Займенник **Ви** у звертаннях до однієї людини пишемо з великої букви в листах і документах, щоб висловити до неї свою повагу. Якщо займенник **ви** позначає двох або більше осіб, то його завжди пишемо з малої букви.

Творче завдання. Складіть і розіграйте короткий діалог за однією із ситуацій.
Використайте не менше чотирьох етикетних формул

- ✓ З'ясуйте в перехожого, як пройти/проїхати до драматичного театру.
- ✓ Замовте в кав'ярні напій і тістечко.
- ✓ Купіть у книгарні пригодницький роман.
- ✓ Розкажіть лікарю про свою недугу.

Зі «спасибі» шапки
не зшиєш.

Слово чемне
кожному приємне.

1. Помилкову етикетну формулу записано у варіанті
- А) Пробачте, я не хотів вас образити!
  - Б) Перепрошую, дозвольте пройти!
  - В) Вибачаюсь, дорогий друже!**
  - Г) Даруйте! Яке сьогодні число?

2. НЕБАЖАНУ етикетну форму записано у варіанті

А) Доброго ранку!

Б) Доброго дня!

В) До побачення!

Г) Добраніч!

1. Шановні Світлано Юріївно
й Павле Ігорьовичу!
2. Вітаю Вас із річницею
подружнього життя.
3. Міцного здоров'я,
достатку, родинного
щастя!
4. З повагою – Людмила
Іванівна Гордійчук.

3. Прочитайте текст листівки.
Орфографічну помилку
допущено в реченні

- А) першому;
Б) другому (вас – треба з
маленької літери);
В) третьому;
Г) четвертому.

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

Підручник, с. 7, вправа 7.

*Короткий запис у
щоденник
С. 7, впр. 7.*

